

RAZPIS AB

LETOPIS

ARHITEKTURE

2 0 2 7

1.24-5.26

JAVNI POZIV ZA VKLJUČITEV PROJEKTOV IN PRAKS POSEBNA IZDAJA AB - ARHITEKTOV BILTEN ŠT. 250 LETNIK LVII LETOPIS ARHITEKTURE, ZVEZEK I / VOLUME I (2024-2026)

Danes se veliko gradi. Stanovanja, poslovne stavbe, trgovski centri, družbena infrastruktura, prenove se snujejo z veliko hitrostjo in gradijo za vsakim vogalom. Pri tem se skoraj vsak projekt javnosti predstavlja kot izjemen presežek, drzna inovacija ali pa novi standard kakovosti bivanja. In vendar, med kvantiteto gradnje in kakovostjo prostora ni samoumevne povezave. Večina zgrajenega pač ni arhitektura.

Namen Letopisa je opozoriti na primere arhitekture, ko se zgodijo. Njegov namen torej ni zbirati vseh "novosti" gradnje in prostora, ali ustvariti kataloga "lepe gradbene produkcije" zadnjih let. Zanima nas nekaj drugega: v množici novo zgrajenega in prenovljenega prepoznati, izbrati in argumentirano izpostaviti nekaj tistih projektov, ki so uspeli preseči zgolj golo izpolnjevanje zahtev vsakokratne dane naloge in se vzpostaviti kot arhitektura.

Arhitektura ni zgolj odgovor na dani program, zahtevano funkcijo ali investicijsko zahtevo. Vedno naredi še nekaj več ali še nekaj drugega. Ne le, da organizira prostor v skladu z zahtevanim programom, temveč hkrati s prostorom preoblikuje sam način, kako prostor doživljamo in ga uporabljamo. Ni nekakšen dodatek danemu kontekstu, pač pa se vanj umešča tako, da ga hkrati redefinira: odpira nove možnosti za naše delovanje, za drugačne oblike srečevanja, dela, oblikovanja skupnosti in sobivanja. Spreminja odnose med ljudmi, stvarmi in okoljem ter širi polje tega, kar je v prostoru mogoče misliti in živeti. Kot je zapisal arhitekturni teoretik Stanford Anderson v svojem eseju Fikcija funkcije, arhitektura nikoli ni zgolj ustvarjanje objektov, pač pa je "ustvarjanje sveta" za vse tiste, ki ga naseljujejo. Omogoča načine življenja in mišljenja, ki brez nje ne bi obstajali. Prav v svoji zmožnosti, da preseže neposredno funkcijo in postane prostor novih izkušenj, odnosov in še nepredstavljenih možnosti, se arhitektura razlikuje od zgolj gradnje.

Letopis arhitekture bo izpostavil nekaj takšnih arhitekturnih projektov in pokazal na njihove konstruktive učinke za okolje, družbo in razvoj same arhitekture. Opozarjal bo na to, kaj se je skozi arhitekturno prakso lahko zgodilo.

Katere možnosti je preoblikovani prostor odprl. Kakšne oblike skupnega življenja je omogočil. Kako je preoblikoval obstoječe razmere in razširil obzorje možnosti vsakdanjega bivanja.

Letopis zato ni nevtralen pregled produkcije gradnje. Izpostavlja izbor arhitekturnih del, ki jih je uredništvo posamezne številke prepoznala in argumentirano predstavi kot tiste posege v prostor, ki jih lahko razumemo kot arhitekturna in s tem tudi kulturna, družbena in politična dejanja. Del, ki odgovarjajo na dane zahteve in pogoje na način, da jih hkrati preizprašujejo, preoblikujejo in tako odpirajo možnosti za nove načine bivanja in delovanja v svetu.

Letopis vzpostavlja pozicijo: izbira, vključuje in izključuje, interpretira in argumentira, tako pa - to je njegov cilj - odpira in konstruira pogled na arhitekturo.

Gašper Skalar, predsednik DAL

O LETOPISU ARHITEKTURE

Društvo arhitektov Ljubljane (DAL) je ena osrednjih strokovnih organizacij na področju arhitekture in prostora v Sloveniji. Že več kot sedem desetletij skozi raziskovalne, kulturne, založniške in strokovne programe aktivno naslavlja vprašanja kakovosti grajenega okolja, razvoja arhitekture ter prostorskih politik ter spodbuja strokovni in javni dialog o prostoru. Pomemben del njegovega delovanja predstavlja tudi izdajanje revije ab – arhitektov bilten.

Revija ab – arhitektov bilten od leta 1964 odpira prostor za strokovni in javni dialog o arhitekturi, urbanizmu, krajinski arhitekturi, prostorskih politikah in praksah. V več kot šestih desetletjih je postala eden ključnih medijev za refleksijo slovenske arhitekturne produkcije.

S posebno izdajo revije ab - arhitektov bilten Letopis arhitekture nadgrajuje kritično in refleksivno tradicijo revije ter predstavlja bienalni uredniški izbor arhitekturnih praks. Njegov namen ni evidentirati celotne produkcije prostora, temveč prepoznati in predstaviti dela, ki pomembno prispevajo k razvoju arhitekture in prostora. Ob zgrajenih realizacijah vključuje tudi raziskovalne, kuratorske, založniške, kritične, aktivistične in druge arhitekturne prakse. Letopis ne predstavlja zgolj izbora projektov, temveč jih skozi argumentirano interpretacijo obdobja umešča v širši družbeni, prostorski, okoljski in ekonomski kontekst ter spodbuja razpravo o vlogi in odgovornosti arhitekture v sodobni družbi.

JAVNI POZIV ZA VKLJUČITEV PROJEKTOV IN PRAKS POSEBNA IZDAJA AB - ARHITEKTOV BILTEN ŠT. 250 LETNIK LVII LETOPIS ARHITEKTURE, ZVEZEK I / VOLUME I (2024-2026)

JAVNI POZIV

K prijavi za prvi zvezek Letopisa arhitekture (2024–2026) vabimo projekte in prakse, ki izkazujejo jasno strokovno stališče in premišljeno prostorsko artikulacijo ter odgovoren odnos do družbenega in okoljskega konteksta.

Ob realiziranih arhitekturnih, krajinsko arhitekturnih, urbanističnih in prostorskih projektih so sestavni del arhitekturnih praks tudi projekti s področja recenzije strokovne literature, razstav in teoretske prakse arhitekture, arhitekturne kritike, umetniški in raziskovalni projekti ter državljsanske pobude, ki se nanašajo na specifične prostorske razmere ali širše družbene izzive s prostorsko dimenzijo. Iščemo projekte, ki so nastali med januarjem 2024 in majem 2026 ter predstavljajo pomemben prispevek k sodobni arhitekturi in prostoru.

Obseg, kategorije in prijaviteljice_ji

Kategorije so:

- **Prostorska realizacija v skupnem slovenskem kulturnem prostoru (SSKP)**
- **Prostorska realizacija v tujini**
- **Teoretska/kritiška/raziskovalna praksa** (Aktualno delo, ki prispeva k bogatitvi prostorske kulture in promociji ter uveljavljanju arhitekture skozi teorijo, kritiko ali raziskovanje).
- **Publicistika** (Aktualno delo s področja strokovne publicistike prostorskih praks).
- **Pobuda / iniciativa** (Projekti v javnem prostoru, ki z aktivizmom ali javno participacijo opozarjajo na probleme v prostorskih praksah, pobude k javnemu diskurzu, izboljšave prostorskih situacij itd.)

Vsa prijavljena dela morajo biti izvedena v skupnem slovenskem kulturnem prostoru oziroma, razen v kategoriji »Prostorska realizacija v tujini«.

Razpis je odprt za avtorice_je in druge akterke_je na področju prostora, vključno z arhitektkami_i, urbanistkami_i, krajinskimi arhitektkami_i, kolektivi, naročnicami_ki, uporabnicami_ki, raziskovalkami_ci, nevladnimi organizacijami ter javnimi in zasebnimi institucijami. Prijaviteljice_i morajo imeti slovensko državljanstvo ter stalno prebivališče ali zaposlitev v Sloveniji; v primeru skupinskih prijav mora navedene pogoje izpolnjevati vsaj en_a član_ica skupine, organizacije pa morajo imeti sedež v Sloveniji.

V kategoriji »Prostorska realizacija v skupnem slovenskem kulturnem prostoru«, lahko sodelujejo tudi avtorice_ji in organizacije brez slovenskega državljanstva, prebivališča, zaposlitve oziroma sedeža v Sloveniji.

Upoštevajo se projekti in prakse, realizirani, objavljeni ali javno predstavljeni v obdobju **od januarja 2024 do konca maja 2026**. **Projekti morajo biti v času prijave zaključeni oziroma javno dostopni.**

Uredniški odbor si po zaključku poziva pridržuje pravico, da na podlagi strokovne presoje v izbor uvrsti tudi projekte in prakse, ki niso bili prijavljeni v okviru poziva.

Uredniški odbor lahko po potrebi predvidoma jeseni 2026 opravi ogled izbranih realizacij. Prijavljeni projekti morajo biti do takrat zaključeni in omogočati celovito strokovno presojo.

Način prijave

Prijava poteka izključno preko spletnega obrazca, v katerega se prijavite na spletni strani ab-magazine.com.

Vsaka prijava mora vsebovati:

- izpolnjen prijavitni obrazec,
- največ 5 fotografij (z navedbo avtorjev),
- največ 5 grafičnih prikazov (načrti, prerezi, sheme; tehnični načrti praviloma v črn-beli tehniki, ali grafični prikazi, ki jasno predstavljajo projekt),
- opis projekta (največ 2.000 znakov s presledki),
- utemeljitev relevantnosti projekta (največ 2.000 znakov s presledki).

Pri teoretskih/kritiških/raziskovalnih projektih, publikacijah, pobudah in iniciativah je treba priložiti reprezentativno dokumentacijo izvedenega dela, kar umestite v sekciji fotografije in grafični prikazi, tudi če so to besedila v PDF formatu.

Oddano gradivo se uporablja za uredniški izbor in objavo. V kolikor prvotno gradivo ne bo dovolj visoke kvalitete, bodo Izbrani prijavitelji jeseni 2026 pozvani k oddaji produkcijsko ustreznega gradiva v višji kakovosti, v kolikor bi bilo to potrebno ter k potrditvi podatkov za objavo.

Priporočamo, da najprej preberete obrazec in zberete vse potrebne informacije in datoteke, preden ga izpolnite. S tem boste zmanjšali možnost nepričakovanih napak in nepotrebnega podvajanja dela.

Postopek izbora in časovnica

Rok za oddajo del je nedelja, 12. julij 2026, ob 23:59.

Uredniški odbor je v sestavi:

Gašper Skalar,
Ana Lovrec Medved,
Timotej Jevšenak,
Petra Čeferin,
Lenka Kavčič
in Matjaž Bolčina.

Prijavitelji bodo o poteku izbora obveščeni **do 30. septembra 2026**. Če prijavitelj ne prejme obvestila, projekt ni bil izbran za objavo.

Ogledi projektov, v kolikor bodo potrebni, so predvideni jeseni 2026. Uredniški odbor bo s predlagatelji uspešnih projektov predvidoma komuniciral v več fazah do izvedbe projekta.

Marca 2027 bosta ab in DAL izdala končno publikacijo.

Izbrani projekti bodo predstavljeni v različnih uredniških formatih.